herpy

GEKKOER

White-headed dwarf gecko

Lygodactylus picturatus

Lygodactylus picturatus er en lille, dagaktiv klatrer fra Østafrikas kystskove, hvor hannen bærer et lysende gult hoved på en blågrå krop. Den bliver kun 7-9 cm inklusive hale, men er nysgerrig og aktiv og kan holdes i par i et lille, tæt beplantet terrarie.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Hemidactylus picturatus; Lygodactylus luteopicturatus* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**7-9 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Hotspot	**30-35 °C**
Temperatur, nat	**20-22 °C**
Luftfugtighed	**50-75 %**
Vand	**Ingen vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter, frugt, færdigfoder og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9-15 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**60-120 dage** ved 24-27 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES eller i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen særlige tilladelser ved køb og salg. Dyrevelfærdslovens almindelige krav om passende bolig, foder og pleje gælder. Tjek altid de gældende regler hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, før du indfører dyr fra lande uden for EU.

Om arten

Lygodactylus picturatus er en dværggekko, der adskiller sig fra de fleste andre gekkoer ved at være aktiv om dagen. Hannen er let at kende: hovedet er lysende gult, kroppen blågrå med grå striber fra skuldrene og ned mod halen, og struben er mørk og bliver mørkere med alderen. Hunnen er mere nedtonet, beigebrun med mørke og lyse pletter og striber. Hun kan dog i perioder få et gult hoved, især når hun er stresset eller holdes alene, så farven alene er ikke en sikker kønsbestemmelse.

Dyret er lille: fra snude til kloak måler det knap 4 cm, og med halen kan det nå 7-9 cm. Hannerne bliver lidt større end hunnerne. Under tæerne sidder fine hæftelameller, og halespidsen har en lignende hæfteplade, som dyret bruger som en femte fod, når det klatrer. Farverne skifter med humøret, og et forskrækket dyr kan blive helt mørkebrunt.

Arten blev først beskrevet af Wilhelm Peters i 1868 under navnet *Hemidactylus variegatus*, og navnet *picturatus* er latin for malet eller broget. Taksonomien er ikke helt afklaret. *Lygodactylus luteopicturatus* fra Kenya og Tanzania er af nogle forfattere slået sammen med *L. picturatus*, og flere tidligere underarter er hævet til selvstændige arter. Dyr i handlen kan derfor være angivet under begge navne.

I terrariet er arten livlig og opmærksom. Den er ikke et dyr, man håndterer, men et, man ser på: den sidder ofte ubevægelig på en gren som en lurejæger og skyder så af sted efter en flue eller en springhale.

Udbredelse og levested

Lygodactylus picturatus hører hjemme i Østafrika. Det sikre kerneområde er kystzonen i det sydlige Kenya (bl.a. omkring Mombasa), Tanzania, øerne Zanzibar og Mafia samt Mozambique. Videre indlands og nordpå angives arten fra Etiopien, Somalia og Sydsudan og sydpå fra Zambia og Zimbabwe, samt fra Uganda og den sydøstlige del af DR Congo.

Hvor langt udbredelsen egentlig rækker, afhænger af, hvilke bestande man regner med til arten, fordi flere tidligere underarter nu behandles som egne arter. Kortet viser kun kerneområdet, og fundene på det kan omfatte nært beslægtede former. Arten er almindelig inden for sit område og vurderes ikke som truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Kenya, Tanzania og Mozambique.

LEVESTED

Lygodactylus picturatus lever på træer og buske i fugtig kystskov, åben skov og tæt krat. Den opholder sig helst på store stammer og grene, ofte op til omkring 4 m over jorden, og gemmer sig i barksprækker og bag løs bark, når den forstyrres.

Klimaet i kystområderne er varmt og fugtigt med en tydelig regntid. Temperaturen falder sjældent under 20 °C om natten, og i løbet af dagen kommer solbeskinnede stammer langt over det. Selv om skovene er fugtige, sidder gekkoen ofte åbent på stammer, der tørrer op i løbet af dagen, og den henter fugt fra dug og regndråber. Det skal terrariet efterligne: en fugtig bund og vådt løv om morgenen, men tørre grene resten af dagen.

Pasning

TERRARIET

Et par af *Lygodactylus picturatus* kan holdes i et terrarie på mindst 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Til en han og to hunner passer 40 × 50 × 45 cm eller mere, og det mål bruges med held til små grupper af arten. Til sammenligning giver tommelfingerreglen, at et terrarie skal være mindst seks gange kropslængden i længde og bredde og otte gange i højde, kun omkring 25 × 25 × 30 cm til et par. Det er et absolut minimum, og i praksis fungerer en klart større bolig bedre. Højden tæller mere end gulvarealet, fordi dyret lever på stammer og grene.

Terrariet skal være helt tæt for så små dyr og deres foderdyr. Brug fin netåbning i låget og sæt ventilationsriste forneden og foroven, så luften skifter uden at dyrene kan slippe ud. Bagvæg og sidevægge skal være forseglet, så ingen unge eller små dyr kan klemme sig ind bag dem. Lav bunden af et drænlag af blæhton eller lignende, adskilt fra jorden med en måtte eller fiberdug, og læg 3-4 cm fugtig blanding af kokosmuld, lidt tørv og lidt sand ovenpå, evt. dækket af løv.

Indret med tykke grene i skiftende vinkler, korkbark og bark til skjul, og planter med store, stærke blade som bromelier og sansevieria. De giver både sol og skygge og holder på fugten. Bambusrør i forskellig tykkelse kan fungere som både skjul og æglæggested.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Lygodactylus picturatus er et varmeelskende dagdyr, og terrariet skal have en tydelig temperaturgradient. Om dagen skal baggrundstemperaturen ligge på 25-30 °C. Under en lille spot eller en halogenlampe skal der være en solplet på 30-35 °C, hvor dyrene kan varme sig op. Varmelampen behøver ikke være tændt hele dagen: to til fire perioder på 30-45 minutter om sommeren og to om vinteren er nok. Om natten skal temperaturen falde til 20-22 °C, og om vinteren kan dagtemperaturen ligge lidt lavere, omkring 23-28 °C, med nætter på 18-20 °C.

Spotten skal passe til terrariets størrelse. En kraftig lampe i et lille terrarie hæver hurtigt hele temperaturen og kan koge dyrene. Brug en termostat eller en dæmper og mål med termometre både højt oppe og nede i terrariet. Hold terrariet væk fra solrige vinduer. Dyr, der sidder ubevægelige på det varmeste sted med åben mund, har det for varmt, og så skal lampen

dæmpes eller flyttes.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Til *Lygodactylus picturatus* holdes luftfugtigheden på omkring 50-60 % om dagen og 60-75 % om natten. Sprøjt terrariet let to eller tre gange om dagen, så blade og vægge dækkes af dråber, og vent med næste sprøjtning, til dråberne er fordampet, og bunden er begyndt at tørre. Arten tåler mere tørre forhold end mange andre dværggekkoer, og den største fejl er at holde den for våd. Stående vand i bunden og konstant våde grene giver mug og hudproblemer.

Dyrene drikker dråber fra blade og vægge, så en vandskål er ikke nødvendig og er desuden en risiko for de mindste dyr. Sørg for, at de kan få vand dagligt, men de kan klare en enkelt tørdag. Tænk især på sommervarmen og terrariets placering, fordi små dyr tørrer ud hurtigt. Et hygrometer viser, om fugten svinger som den skal.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Lygodactylus picturatus er dagaktiv og har brug for kraftigt, jævnt lys. Brug lysstofrør, helst T5, og kombinér et rør med UVB med et dagslysrør, så terrariet bliver lyst og dyrene viser farver og adfærd. Hvilken UVB-styrke der passer bedst, er ikke dokumenteret for arten. Et moderat UVB-rør (Ferguson-zone 2) over en del af terrariet er et forsigtigt skøn. Lad der være skygge og skjul i resten af terrariet.

Hav lyset tændt 14-16 timer om sommeren og 12-14 timer om vinteren, styret af et tænd-sluk-ur. Et svagt natlys i op til fire timer kan bruges, men resten af natten skal være mørk.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Lygodactylus picturatus skal have levende smådyr som hovedfoder: små fårekyllinger, bananfluer, bønnebiller, voksmøllarver, små græshopper, bladlus, små kakerlakker, små isopoder og springhaler. Størrelsen er det vigtigste. Foderdyret skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne, især til ungerne. Til de mindste hjælper springhaler og bananfluer.

En mindre del af kosten kan være frugtgrød eller færdigfoder til frugtædende gekkoer, serveret i en lav skål eller en flaskehætte højt oppe på en gren. Det tages gerne og supplerer insekterne. Pudr foderdyrene let med kalk med D3-vitamin, og giv avlshunnerne en lille skål ren kalk, som de selv kan tage af. Skift den, før den bliver våd og hård. Fodr hver dag eller hver anden dag, men undgå at overfodre, så dyrene ikke bliver fede.

Melorme og andre fede larver må kun være en godbid, fordi de har meget fedt og er for store til de mindste.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Lygodactylus picturatus er en lille og hurtig art, der ikke egner sig til håndtering. Den er hurtig og kan let slippe væk eller blive skadet, og halen kan smides. Åbn derfor kun lågerne kortvarigt, når du fodrer eller passer terrariet, og vær opmærksom på spalter, hvor dyrene kan slippe ud.

Den sædvanlige holdform er en han og en eller to hunner i et terrarie, der er stort nok til, at hunnerne kan komme væk fra hannen. To hanner slås og må ikke holdes sammen. Arten er territorial, og et svagere dyr kan blive jagtet, selv når der er plads. Hold øje med bidemærker, afbidte haler og dyr, der gemmer sig eller taber sig, og adskil dem straks. Det er også muligt at holde et enkelt dyr, men hunner kan i den situation få et gult hoved. Dyrene er mest aktive i den lyse del af dagen og hviler i skyggen midt på dagen, hvis varmen bliver for høj.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hos *Lygodactylus picturatus* kendes hannen på det lysende gule hoved, en mørk strube, der bliver mørkere med alderen, og en tydeligt fortykket halerod med to hemipenis-poser. Der er desuden 6-10 prænalporer foran kloakken, og hos hannen ses ofte en afsondring fra dem. Hunnen har en lysere strube og en slankere halerod, men begge køn kan have gult hoved, så brug strubens farve og halerodens form til at afgøre kønnet.

De fleste arter i slægten bliver kønsmodne efter omkring 9-15 måneder. Det er en fordel at vente med at parre dyrene, til de er 14-18 måneder gamle, så hunnen har kræfter til æglægningen.

PARRING

Lygodactylus picturatus kan parre sig hele året, og dyrene lægger selv pauser ind. I fangenskab ligger pauserne typisk i juli-september og december-februar. En kølig vinterperiode med kortere dage og lidt lavere temperatur (se temperaturafsnittet) er en god idé, hvis du vil avle, fordi den giver hunnen tid til at opbygge kalk.

Hold et par eller en han med en eller to hunner sammen. Sørg for mange skjul, så hunnen kan komme væk fra hannen. Hold øje med parringen i de første dage, og flyt hannen, hvis han jager hunnen vedvarende.

ÆGLÆGNING OG KULD

Efter en vellykket parring lægger hunnen af *Lygodactylus picturatus* 1-2 æg ad gangen med omkring 4-6 ugers mellemrum. Æggene er hvide, hårdskallede og kun 5-6 mm lange, nogle gange lidt større. Hunnen gemmer dem helst i trange rum: i filmdåser, bambusrør, bromelier, mellem korkbark eller blot på bunden.

Giv derfor flere egnede æglæggesteder, som kan tages ud af terrariet, fx små rør eller dåser, der sidder fast højt oppe. Hos en beslægtet art, *Lygodactylus williamsi*, klistrer æggene sig hurtigt fast og kan ikke fjernes, uden at de går i stykker, og forældrene æder ofte de nyklækkede unger. Det er klogt at antage det samme her og tage æggene ud, så snart det er muligt. Æglægning er hård for hunnen, og hun skal have rigelig kalk og foder.

INKUBATION

Æggene af *Lygodactylus picturatus* flyttes forsigtigt, om nødvendigt sammen med det, de sidder på, til en lille boks med et fugtigt underlag, fx fugtig vermiculite, med små lufthuller i låget. De må ikke vendes. Der skal være høj fugtighed og god ventilation, så der ikke samler sig kondens.

Temperaturen kan holdes omkring 24-27 °C om dagen med et lille fald om natten. Klækningstiden er ikke dokumenteret for arten. For *L. williamsi* ligger den på 60-120 dage, afhængigt af temperaturen, og det er lånt her som en grov ramme. Erfaringer med *L. picturatus* tyder ikke på, at temperaturen har stor betydning for kønsfordelingen, men det er ikke undersøgt grundigt.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne af *Lygodactylus picturatus* er 13-14 mm lange ved klækningen og ligner de voksne hunner. Anbring dem i et lille, helt tæt terrarie eller en faunaboks med fugtigt underlag, grene og planter, og sprøjt dagligt. Giv dem de allermindste foderdyr: bananfluer, springhaler og nyklækkede små fårekyllinger, pudret med kalk og D3-vitamin, samt lidt frugtgrød eller færdigfoder.

Hold unger adskilt fra de voksne, og opdel dem efter køn og størrelse, når de kan skelnes, så de ikke begynder at slås. Sørg for, at der hele tiden er mad, fordi så små dyr har næsten ingen reserver. De bliver kønsmodne efter 9-15 måneder.

Sundhed og typiske fejl

Lygodactylus picturatus er hårdfør, når temperatur, fugt og foder er i orden. De typiske problemer er:

- For lidt vand og for tørt terrarie. Små dyr tørrer ud hurtigt, især i sommervarmen eller ved en lampe, der er for kraftig. Sprøjt dagligt.
- For høj varme i et lille terrarie. Brug termostat eller dæmper og hold øje med dyr, der sidder med åben mund.
- Mangel på kalk og D3-vitamin, især hos hunner, der lægger æg. Giv ren kalk i en skål og pudr foderdyrene.
- Hudskifteproblemer med hudrester, der sidder fast på tæer og halespids, og som kan afklemme blodtilførslen. Ret op på fugten og løsn dem forsigtigt med lunkent vand.
- Blodmider, som sidder som små røde eller sorte prikker på huden, især i hudfolder. Det kræver behandling hos dyrlæge.
- Slagsmål, især mellem hanner, med bid og tabte haler.
- Små dyr, der klemmes eller bliver væk i spalter bag bagvæg og indretning. Forsegl hulrum.

Et sundt dyr er livligt, har klare øjne og en fyldig halerod. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, sidder sløvt eller holder op med at spise.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.